

KÁVÉSOK LAPJA

V. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének, a Budapesti Kávésipartársulatnak, a Magyar Kávésok Országos Szövetségének hivatalos lapja

24. szám

Kiadó és lapfajtájados: A Budapesti Kávésok Ipartestülete	Felelős szerkesztő: Dr. Havas Nándor	Szerkesztő: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy feleltre 8.— pengő. egész évre 16.— pengő.		Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút, 38., III. em. 17. Telefon: József 321—05 Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd ucca 31. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Az év mérlege.

Minden reális kereskedő és iparos törvény-szalta kötelessége, hogy az üzletét le-
fektatkor mérleget készítsen. Számba kell ven-
nie aktiváit-passzívait, hogy azok alapján egy-
részt az elmúlt év eredményeit megállapítsa
másrészt pedig a tapasztaltak konzekvenciáit
az új üzletére levonja és azok alapján irá-
nyítsa jövő működését.

Ez a mérlegkészítési kötelezettség, ha nem
is a szó anyagi értelmében, de erkölcsi vonat-
kozásában kiterjed mindazon szervezetekre és
érdekképviseletekre, amelyek bizonyos célok
vagy érdeklőségek szolgálatában állanak és
amelyeknek kezeire nemcsak anyagi, de fő-
ként és elsősorban erkölcsi javak vannak
bízva.

Természetesen az anyagi javakról való szá-
madás alól ezek a testületek sinesenek felold-
va, de ennél sokkal nagyobb fontosságú azon
célok előmozdítása és szolgálata, amelyekre
az illető szervezet alakult.

Ilyen erkölcsi javakat szolgáló szervezetek
az ipari érdekképviseletek: az ipartestületek,
amelyek egy-egy iparág, vagy vidéken az
egész iparosság szolgálatába állítva, hivatva
vannak az egész nemzetgazdaságra nagy fon-
tossággal bíró ipari érdekeket képviselni, az-
okat érvényesíteni és azok fejlődését előmoz-
dítani.

Kétségtelen tény, hogy a mi viszonyaink
közepette az ipari érdekképviseletek eredmé-
nyes munkája nagyon nehéz. Míg a többi ke-
reseti ágak a közigazgatás és a nyilvánosság
egyéb fórumain a politikai életben jelentősé-
güknek megfelelő, sőt azon túlmenő képvise-
lettel bírnak, addig a magyar ipar és kereske-
delem egész a legutóbbi időkig valóságilag
„quantitatively negligible”-nak tekintett.

A kereskedelmi világ egy-két hangadó té-
nyezőjének, a nagy kereskedelmi szervezetek-
nek sikerült ugyan a fórumon érvényesülni,
az iparosság érvényesülése azonban az időrl-
időre megtartott kongresszusokon élte ki ma-
gát. Így az ipari kérdések a legjobb esetben
miniszteri nyilatkozatokban intéztettek el, a
melyek ígéreteket és biztatásokat tartalmaz-
tak, konkrétumokat vajmi ritkán.

S amikor az év végén az ipari érdekek elő-
mozdításáról és fejlesztéséről akarunk számot
adni, minden egyes ipari érdekképviselet ak-
tívái között igen kis tétellel szerepelnek a ha-
tósági intézkedések.

Sőt változatlan, de annál elviselhetlenebb
súlytalansággal nehezednek reánk az állam és a helyi
hatóságok terhei, amelyek a gazdasági helye-
zetre való tekintet nélkül kirovatnak és be-
hajtatnak.

De nincs változás közigazgatási és admi-
nisztrációs szempontból sem — mint lapunk
mult számában megírtuk — a legnehezebb és
legsúlyosabb bürokráciával kell meg-
kezdődnie nemcsak nagy, elvi jelentőségű

ügyeinkben, de sokszor jelentéktelen apró
dolgokban is.

Az általános gazdasági válság, a nagy köz-
munkák szünetelése, a még mindig fokozódó
munkanélküliség teljesen lerontotta a nagy tö-
megek fogyasztóképességét. Elsőrendű szük-
ségletek fedezésére sem telik és minden oly
vállalkozás, amely a legelőkelőbbnél magasabb
szükségletek kielégítésére irányul, a katasz-
trófa előtt áll.

Elég rámutatnunk a esődök, kényszeregyez-
ségek hosszú sorára, a tragikus esetek sokasá-
gára, amelyeknek okozója a gazdasági helyzet
volt.

Ha most az általános viszonyok mellett
speciálisan a mi iparunk állapotait vizsgál-
juk, sajnálattal látjuk, hogy az étkezési ipar-
ágak és közöttük a magyar kávéipar sincs
kivéve a gazdasági élet e jelenségei alól.

Közterheink — melyeket immár évek óta
panaszunk — szinte változatlan formában és
összegeben terhelik iparunkat, tekintet nélkül
az üzletmenet minőségére. A mi iparunké az a
szomorú dicsőség, hogy a legtöbbféle címen
adóznak és e címek egyike sem szűnt meg.

S míg más iparágak adókönyvitésükben,
sőt sokszor szubvenciókban részesültek, mi
minderről jóformán nem is hallottunk.

Az adóközösség intézménye az egyetlen, a
mely adminisztratív könnyítéseket jelentett,
hogy ez is anyagilag mennivire meghaladja te-
herviselőképességünket, mutatja a künnlevő
és behajtás alatt álló hátralékok nagy összege.

Bármennyire elismerjük, hogy az adóközö-
ség elgondolásában bizonyos engedmény volt
beleértve, a helyzet azt mutatja, hogy a forga-
lom csökkenése az engedmény százalékos ösz-
szegét csaknem teljesen felemésztette.

Üzemi költségeink változatlan súlytal
nehezednek reánk. A közszolgáltatások — gáz,
villany, víz — árpolitikája teljesen szem elől
teveszti ez üzemek közhasznú jellegét, a leg-
ridegebb nyereszkeskedési politika, mely nem-
csak üzemi kiadásait, törvényes és jogos üz-
leti hasznát, de befektetéseiért terhet is a
mai alig élni tudó fogyasztó vállaira hártja.

Az idegenforgalom érdekeinek helyes fel-
ismerése az összes érdekelt gazdasági körök-
ben nagy visszhangot keltett. Sajnos azonban
a vizumhoz való ragaszkodás paralizálja

azokat az eredményeket, amelyeket az amúgy
is gyenge anyagi eszközökkel alátámasztott
propaganda elért.

Természetesen a megapadt forgalom mind
élesebbé teszi az egyes üzletek, sőt iparágak
egymásközötti versenyét.

Ha a magyar iparosság mozgalmait vizsgál-
juk, állandó hatáskörü túllépés miatti pana-
szokat látunk.

Vitatkozunk, hogy csak az élelmezési ipar-
roknál maradjunk, a sütők a cukrászokkal, a
vendéglők a kifőzésekkel, a kocsmárosok a
fűszeresekkel, a fűszeresek a büffékkal stb. stb.
E részben a mi iparunk a fennálló vitás kér-
dések a vendéglős ipartestülettel egyetértés-
ben tisztázta és a differenciák kiküszöbölésé-
vel sikerült és sikerülni fog a nagyfontosságú
kérdésekben az erők összefogását elérnünk.

De nemcsak iparágak egymás között, de
egy-egy azonos szakmabeli iparúzóknak konkurren-
ciális téren kerültek egymással szembe.

Egyik-másik iparúzó felelde a „tisztas”
ipar tradícióit, üzletének fellendítésére oly
eszközöket vesz igénybe, amelyek a megene-
dett verseny határát messze meghaladják.
Egymás vendégeinek ügynökök és más köz-
benjárók útján való elesabitása, az áraknak
a reális költségeken alól való leszállítása,
pénzkölesönök és egyes társaságok anyagi
szubvencionálása mind olyan eszközök, ame-
lyek nemcsak az egész ipart károsítják, de
végeredményükben magára az illető üzletre is
visszahatnak.

Bármennyre nézünk, az ipari élet bármely
megnyilvánulását tekintjük, az 1929. év mér-
legét sivar eredménnyel kell lezárunk.

Mit hoz a jövő, nem tudjuk. Remélnünk és
biznunk kell, hogy egyszer elmulna a meg-
próbáltatások nehéz évei és jobb idők követ-
keznek mindnyájunkra.

Adja Isten, hogy ezeket az időket mihama-
rább megéljük!

Mészáros Győző.

Előjárósági ülés.

—1929. december 12.—

A Budapesti Kávésok Ipartestületének
előjárósága 1929. évi munkásságát december
12-én tartott ülésében befejezte.

Bár a napirend csak kevés tárgyat ölelt fel,
érdekes és részletes vita fejlődött ki, melyről
az alábbiakban részletesen számolunk be.

Az ülésen megjelentek: Dr. Szlovák Pál
iparhatósági biztos, Mészáros Győző elnök,
Bodó Adolf és Frenzeisz Antal alelnökök,
Gál Arnold, Tarján Vilmos szakosztályi al-
elnökök, Böhm Ferenc ellenőr, Gerő Aron,
Hajós Samu, Hebel Mihály, Klauber József,
Lisszauer Gyula, Neufeld Károly, Ottó Dezső,
előjárósági tagok, Reiner István, Dr. Havas
Nándor főtítkárok.

Mészáros Győző elnök az előjárósági ülést
megnyitva, közli, hogy Grósz Ödön, Horti
Károly, Katona Gyula, Keresztes György és

JUVENTUS

FAÁRUGYÁR ÉS BERENDEZŐ VÁLLALAT

Budapest, VIII., Magdolna ucca 6/a

Ewoldt Béla tervező-iparművész
műszaki vezetése alatt.

Tervezi és készíti a kávéházi és vendéglői
szakmához szükséges berendezési tárgya-
kat elsőrendű kivitelben.

A legkiválóbb sörkülönlegesség

Szent István Porter-Sör

a Polgári Serfőző gyártmánya!

BUDAPESTI
Telefon: József 462—63
462—64
462—65
323—07

KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK

VII., ROTTENBILLER UCCA 31

A főváros kávéháza, szállodái és kávéméréseinek szállítója.
Tojás-osztály.

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon: József 338—91
346—68
350—16

Sürgőnycim: „Közteje Budapest”

Özv. Windt Mártonné

szállodai, vendéglői és kávéházi személyzetet közvetítő irodája

Budapest, IV., Irányi u. 1.
Telefonszám: Automata 930-82.

Dr. Strausz Vilmos elmaradásukat kimentették; az előljárási ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére Tarján Vilmos, Lissauer Gyula előljárási tagokat kérte fel.

Az 1929. november 30-án tartott előljárási ülés jegyzőkönyve felolvastatván, észrevétel nélkül helybenhagyatott.

Napirend előtt

Tarján Vilmos szakosztályi alelnök szólal fel és közli, hogy értesülése szerint a belügyminisztériumban törvényjavaslat készül, mely szerint a nyilvános étkezési üzemek szeszki-mérése szombat déltől hétfő reggelig eltiltas-sék. Minthogy ez a tervezet iparunk érdekeit súlyosan érinti, felhívja az elnökség figyelmét, hogy ez ügyben a többi érdekeltségekkel együttesen a szükséges lépéseket tegye meg.

Továbbá rámutat a folyton szaporodó új üzletekre, amelyek féktelen versenyükkel a meglévő régi üzletek létét veszélyeztetik. Javasolja, hogy az előljárási ülésen mondja ki, hogy lehetőleg iparengedélyek ne adassanak ki.

Végül kérdést intéz a Szilveszteri zenélesi záróra és a Szilveszterkor szokásos előadások engedélyezése tárgyában.

Gál Arnold tudomása szerint új üzletek nyitása alkalmával a testület véleményét kikéri és így van mód az új üzletek megnyitását megakadályozni.

Elnök a napirend előtti felszólalásra válaszul közli, hogy a szesztilalom tervezett kiterjesztéséről ő is értesült és annak végrehajtását lehetetlennek tartja. Mindenesetre érintkezésbe lép a többi érdekeltségekkel, többek között a prohibíció leküzdésére alakult „Libertas” egyesület vezetőségével és amennyiben szükséges, ezekkel együttesen kíván eljárni.

Ami új üzletek nyitását illeti, e részben fennálló törvényeink szerint korlátozásoknak helye nincsen és azokat megátolni nincs módunkban. Az ipartestület véleményezési joga csupán az egyéni képesítésre terjed ki, úgy hogy e címen az új üzletnyitások akadályai nincsenek.

A szilveszteri zenélesi záróra meghosszabbítása tárgyában a kérvény beadott, az előadások engedélyezése tárgyában kívánság nem fejeztetett ki, azonban semmi akadály nincs, hogy ily tárgyú kérelmet terjesszünk elő.

Bodó Adolf rámutatva a nagyfontosságú gazdasági érdekekre, lehetetlennek tartja a tilalom kiterjesztését.

Elnök az ügygel kapcsolatosan jelenti, hogy a legutóbbi napok folyamán egyes kartársak azt a panaszt tették, hogy a szombatonként szokásos zenélesi záróra meghosszabbítást nem kapták meg. Ez ügyben eljár a főkapitányság engedélyügyi osztálya vezetőjénél, ahol arról értesült, hogy az engedély azért nem adatott meg, mert az illető kávéházak tulajdonosai ellen különböző címenek fejleentések tetettek. Minthogy a főkapitányság ellenőrző közegei egyes helyeken tényleg szabálytalanságokat tapasztaltak, a büntető eljárás megindult. Elnök ez ügyből kifolyólag tiszteltet Andréka főkapitányhelyettes urnál, aki méltánvaló a súlyos viszonyokat, egyelőre az engedélyek újabb kiadására hajlandóknak mutatkozott. Nem mulaszthatja el, hogy a legnagyobb hállával és köszönettel ne emlékezzék meg a főkapitányság engedélyügyi osztályának vezetőjéről, Pall rendőrtáncos és Andréka főkapitányhelyettes urakról, akik a legmesszebbmő megértéssel és előzékenységgel fogadták az előterjesztett kérelmeket. Egyben figyelmezteti az ipartestület összes tagjait, hogy a fennálló szabályokhoz szigorúan alkalmazkodjanak, mert tudomása van arról, hogy további kihágások esetén a legsúlyosabb konzekvenciákra kell számítani. — Végül megemlíti, hogy a feljelentésekre a varieté és mulatóhelyek szövetségének panaszát szolgált okul, akik azt panaszolták, hogy egyes kávéházak hatóságai engedély és a velejáró díjak befizetése nélkül valóságos mulatóüzemet folytattak. A panasz a belügyminisztériumhoz adatott be, aki azt intézkedés végett a főkapitányságnak adta ki.

Tarján Vilmos, mint a varieté és mulatóhelyek szövetségének elnöke felvilágosításképpen közli, hogy a szövetség több mint három év óta folytat küzdelmet az illegális verseny ellen. Ez az iparág talán még súlyosabb küzdelmet folytat a létért, mint a kávéházak. Megállapított, hogy egyes kávéházak minden jogosultság nélkül állandóan és rendszeresen teljes mulatóüzemet folytatnak, ami azt jelenti, hogy sem engedély- sem inspekciós díjakat nem fizetnek. Megkísérelték az illetők szóbeli figyelmeztetését, de eredmény nélkül. Így kényszerült a belügyminisztérium se-

gtségét kikérni, ami végre némi eredménnyel járt. Hangsúlyozza, hogy távol állt tőle, hogy a kávéipar ellen támadást intézzen.

Mészáros Győző elnök köszönettel veszi Tarján Vilmos felvilágosításait. Az említett panaszokról nem tudott, de ha idejekorán vele közölte volna a Szövetség, azokat barátságos úton sikerült volna eliminálni. Nem látja szerencsés dolognak, amikor egyik iparág a másikkal szemben a hatóságok segítségét kikéri, annál kevésbé, mivel a szövetség tagjai egyben az ipartestületnek tagjai. Sajnálatos állapotja meg, hogy a Szövetség egyúttal az illető kávéházak fényüzési adójának felemelését kérték. A leghatározottabban elítél minden kihágást és szabálytalanságot és azokat nem védi.

Bodó Adolf és Lissauer Gyula hozzászólása után

Tarján Vilmos kijelenti, hogy a jövőben az ily panaszoknál a testület illetve elnökség intervencióját fogja kikérni.

A fényüzési és forgalmi adóközösség megnyitása tárgyában

Mészáros Győző elnök közli, hogy a m. kir. pénzügyminisztériumban előzetes informálódás céljából eljár és megnyugtató felvilágosításokat kapott. Bemutatja az adóközösség intézőbizottságának jelentését, mely szerint a kibocsátott felhívásra 129 vallomás érkezett. A feldolgozott 84 drb vallomás alapján az 1929. év forgalmának csökkenése kerekén 20 százalékot tesz ki, mely eszökkenésnek, úgy-szintén a forgalom további apadásának figyelembevételét kérjük. Emellett biztosítani kell a hátralékok emelkedésének megakadályozását és e végből a cenzura jogának megadását kérjük.

Az 1928. és 1929. évi tartalékokra vonatkozó határozati javaslatot bemutatva, javasolja, hogy az előljárási ülés tegye azt magáévá.

Gál Arnold az intézőbizottság összehívásának szükségességét hangoztatja.

Elnök rámutat arra, hogy az intézőbizottság havonként, sőt a szükséghez képest sűrűbben ülésezik.

Tarján Vilmos ragaszkodik az adóközösséghez, mert a multtal szemben feltétlen előnyöket jelent. A pontos fizetők nem lehet büntetni mások késedelméért. Arra kéri az elnököt, hogy a pontos fizetőkkel szemben érvényesítse elnézését, de a könnyelmű és notórius nemfizetőkkel szemben érvényesítse a cenzura jogát.

Lissauer Gyula hozzászólása és Reiner István kérdése után

Hajós Samu a tartalékokra vonatkozólag szólal fel, teljes megnyugvással járul a határozati javaslatához.

Klauber József a kizárásokra vonatkozólag intéz kérdést, mire elnök a kért felvilágosítást megadta.

Több hozzászólás rem lévén, az előljárási elnök javaslatát egyhangulag magáévá teszi. Főtitkár a vigalmiadó ügyében jelenti, hogy a szabályrendelet átdolgozás alatt áll, azonban az átalányozás iránti kérvényeket már be lehet adni.

E kérdéssel kapcsolatosan elnök jelenti, hogy a vigalmiadó teljes eltörlése ügyében megkezdett akcióját folytatni kívánja a legközelebbi napokban.

Ezután bemutatott a Magyar Idegenforgalmi Érdekeltségek levele és az arra adott válasz, mely tudomásul vétetett.

A Lloyd utikönyvek szerkesztőségének és kiadóhivatalának kérelmét, melyben a vállalatnak az ipartestület tagjai által való támogatását kéri, az előljárási ülés — tekintet a vele járó nagyfontosságú idegenforgalmi érdekekre — a kartársak jóindulatába ajánlja. A szakiskola karácsonyi szünetére vonatkozó értesítés ismerttetvén, tudomásul vétetett.

A Magyar Francia kulturliga, a Magyar Nemzeti Szövetség és az Országos Kanizsai Dorottya Bizottság felhívásai az elnökségnek adtak ki.

Elnök jelenti, hogy a munkanélküliek szokásos karácsonyi segélypályázatát december 18-iki lejáratall kiírta. Sajnálatos közli, hogy az e célra befolyt összeg igen kevés. Az előljárási elnök intézkedését jóváhagyólag vette tudomásul és megbizta, hogy a kiosztásra bizottságot hívjon egybe.

A IX. ker. leventecsoport karácsonyi segé-

Herzka, Halász és Berger

vas és rézbutor-gyár
Budapest, V., Lipót-körut 10.
Teljes kávéházi és szállodai berendezések.

lyére az elnökség 50 pengőt folyósított. Jövőhagyatott.

Az ipartestületi munkaközvetítő november havi működéséről szóló jelentés irattárba tette-tett.

A szeszitalok raktározása tárgyában kiadott belügyminiszteri rendelet értelmezése és végrehajtása tárgyában elnök el fog járni. Tudomásul vétetett.

Végül elnök felhatalmazást kér, hogy az ipartestület tisztviselői és egyéb alkalmazottai részére a szokásos karácsonyi remunerációkat kiutalhasa. Az előljárási ülés a kért felhatalmazást megadja.

A napirend letárgyalatván, elnök utalással arra, hogy az 1929. évben az az utolsó előljárási ülés, az előljárási tagjainak jó ünnepeket és boldog újévet kíván, az ülést befejeztettek deklarálja.

Adóközösségi közgyűlés.

—1929. december 13. —

Az adózási kérdések súlyos volta okozta azt a nagy érdeklődést, amely a december 13-án tartott adóközösségi közgyűlésen mutatkozott meg.

Mintegy 70 adóközösségi tag jelent meg az Országos Iparegyesület tanácstermében. — A székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság dr. Ország Sándor pénzügyi titkárral képviselte magát, aki az adóközösség fennállása óta intézi a kávéipar fényüzési és forgalmi ügyeit.

A közgyűlést Mészáros Győző az adóközösség elnöke a tőle megszokott rutinnal vezette.

Elnök a közgyűlés megnyitása, a pénzügyi hatóság és a megjelent adóközösségi tagok üdvözlése után, a jegyzőkönyv hitelesítésére Klauber József és Hajós Samu közösségi tagokat kérte fel. Majd a napirendre áttérve, részletesen ismertette az adóközösség mostani állását és eddigi tárgyalásainak eredményét.

A jelen helyzetre vonatkozólag előadta, hogy az utóbbi hónapok folyamán az adófizetési készségnek és az adómorál lazulásának olyan példái tapasztalhatóak, hogy a súlyos helyzet folytán fontolóra kellett vennie azt a tervet is, hogy az adóközösség intézményét többé ne újítsa meg. A jelenleg fennálló követelések összege több mint 70.000 pengő, ami azt mutatja, hogy nemcsak a gazdasági viszonyok miatt történnek mulasztások, de vannak üzletek, melyeknek tulajdonosai üzletük kielégítő üzletmenete ellenére sem tesznek kötelezettségeiknek eleget. Azonban arra való tekintettel, hogy az adóközösség intézménye kétszerte-nül gazdasági és adminisztrációs előnyöket biztosít, úgy látta, hogy egyesek mulasztásai-ért a pontos fizetők büntetni nem lehet. Ez okból felvette a tárgyalásokat oly alapon, hogyha mód adatik a rossz fizetők megrendszabályozására, akkor újból vállalja a megalkotást. Minthogy erre nézve biztatást kapott, összehívta a közgyűlést, mely hivatva van határozni az adóközösségnek az 1930 évre való megalakítása tárgyában.

Majd előterjeszti az intézőbizottság jelentését és javaslatát a következőkben:

„A fényüzési és forgalmi adóközösség átalányösszegének megállapítása céljából a be- küldött vallomási nyilatkozatokból indultunk ki.

Beérkezett 129 drb. vallomás. Ebből hátralék miatt figyelmen kívül hagyatott 18.

Ezek közül részletes adatokat tartalmazott 18. Mig becslés útján állapított meg 32. Csatlakozását jelentette, de adatokat még nem küldött 4 tag.

Ezek szerint az 1930. évi adóközösségbe összesen 115 tag jelentkezett.

Tekintettel arra, hogy fenti 84 vallomás a jelentések túlnyomó többségét teszi, ezek adatait az összes vallomásokra átszámítottuk.

E számítások szerint a figyelembe jövő 116 üzlet az 1929. évben netto 375.789 pengő fényüzési és forgalmi adót fizetett.

Az adókvítés alapján szolgáló 1928. év bruttó bevételei 16.375.321 pengőt, az új kivétel alapján szolgáló 1929. év bevételei 13.111.199 pengőt tettek ki, ami kerek számmal 20 százalékos csökkenésnek felel meg.

Hasonló eredményt kapunk, ha a fényüzési és forgalmi adóköteles bevételeket külön-külön csoportosítva hasonlítjuk össze.

Tekintettel a gazdasági helyzet kihatástalan voltára, a forgalomeszökkenésnek az év máso-

MERGÉ GUMMIPADLÓ

**Elsőrendű
kivitel!**

Kávéházak és vendéglők légfűtési berendezését

szakszerűen végzi

KOCH JENŐ

Meidinger- és folytonégőkályha-gyáros
BUDAPEST, VI., SZONDY UCCA 53.

Telefon: Aut. 208-69.

Tervezés díjtalan!

Alapítva
1899.

Gazdaságos
tüzelés!

Új tízpengősök. A Magyar Nemzeti Bank a most forgalomban levő tízpengős bankjegyeket, amelyek 1926. évi március 1. kelettel vannak ellátva, új tízpengős bankjegyekkel cseréli fel. Az új tízpengős bankjegyek 1929. február 1. kelettel vannak ellátva és azok kibocsátását a Nemzeti Bank december 11-én, szerdán kezdi meg. Az új tízpengős bankjegyek is zöldszínűek lesznek, az előoldalon Deák Ferenc fejképével, a hátoldalon pedig az Országház képével, úgy mint az eddigi tízpengősökön, egyébként azonban a rajz mindkét oldalon eltér a mostani bankjegyektől. A mostani tízpengős bankjegyeket a Nemzeti Bank nyomasztás szeptember 1. kezdődően a forgalomból bevonja. A jövő év június 30-ig ezeket a bankjegyeket is, úgy mint eddig, fizetési képen el kell fogadni, ettől az időponttól kezdve azonban egyedül a Magyar Nemzeti Bank intézetei fogadják el azokat kicserélés végett. Három évig tart a Nemzeti Bank beváltási kötelezettsége, amely 1933. június 30-ával a bank alapszabályainak 95. cikke szerint megszűnik.

A koresma és a kifőzőipar kapcsolatát a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elvi jelentőségű állásfoglalása az alábbiakban szabályozza amennyiben valamely koresmaiparral kapcsolatban meleg ételeket szolgáltatunk ki, az a vendéglőipar burkolt gyakorlásának tekintendő, miért is az iparigazolvány csak a vendéglői képesítés igazolása után adható ki.

A tanonciskolában elégtelen osztályzatot nyert tanoncnak a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara szakvéleménye szerint nem engedhető meg, hogy tanoncedje megrövidíttessék, azaz, hogy a tanoncszerződésben megjelölt idő lejártá előtt becsatlassák tanonevizsgára.

Új ezüstpénz jön. A magyar állami pénzverde most készíti az új kétpengősöket. Az új pénz egyik oldalán „Magyar királyság — két pengő” körirattal, a másik oldalán Szűz Mária képe a következő körirattal: „Magyarország Védőhadszónya 1929”. A rajz tökéletes és hiv. másolata az 1710-ből származó úgynevezett „Mária tallér”-nak. Az új kétpengősök minden valószínűség szerint már e hónapban forgalomba is kerülnek és azután kerül a sor az új ötpengősök verésére.

A munkaadó diszkrecionális joga az alkalmazotti képességet eldönti. A m. kir. Kuria P. II. 654. sz. ítéletében kimondotta, hogy annak eldöntése, hogy valamely alkalmazott valamely állás betöltésére alkalmas és érdemes-e, vagy sem, a munkaadónak olyan diszkrecionális joga, amelyet a különböző szempontok figyelembevételével csak ő határozhat meg és amely a bíróság által felülvizsgálat alá nem vehető.

Tisztelt Kávés Urak! Ha súlyt helyeznek arra, hogy vendégeik meg legyenek elégedve; csak a Zwack-féle Golf-Orangead-ot szolgáljanak fel, mert az nem essenciákból készül, hanem narancsból és nincs kátrányfestékkel festve.

A debreceni vendéglősök tiltakoznak az ellen, hogy a fűszerkereskedők bort árúsihassanak. A debreceni vendéglősök és kávéosok akcióit indították a debreceni Kereskedelmi és Iparkamaránál abban az irányban, hogy tiltsák el a fűszerkereskedőket a bor saját palackozású kimerésétől. Kérésük indoklására felhozzák azt, hogy az utolsó esztendőben mindinkább tért hódít az a rendszer, hogy a fűszerkereskedő megvesz egyszerre öt-hatszáz hektoliter bort hordóban és azt saját maga palackozza és 64 fillértől 2 pengőig árúsítja a bor minőségéhez képest. Ezzel szemben olyan jelentős kárt okoznak a fűszerkereskedők a vendéglősöknek és kávéosoknak, hogy szinte katasztrófális helyzet bekövetkezésével lehet tartani. A

vidéki vendéglősök nagyrésze ugyanis a borkibordásra bázisozza jelentékeny mértékben üzletét és természetesen nem tudja olyan olcsón a fogyasztóhoz juttatni a bort, mint a fűszerkereskedők, akik rengeteg sok árucikkük mellett megelégedhetnek jóval kisebb haszonnal, esetleg reklámképen is árúsihatják olcsón a bort, hogy ezzel magukhoz vonják a közönséget, amely minthogy bent van a boltban, más cikkeket is vásárol. Különösen az utolsó esztendőben érzik a debreceni vendéglősök ennek a véleményük szerint sérelmes állapotnak káros következményeit. Több mint 50%-kal lecsökkent a borfogyasztás.

A Nőruhakészítők Országos Szövetsége feliratot intézett az ösztörmányhoz a Játékkaszinó ügyében. A felirat szerint a divatipar nem kezdeményezi a játékkaszinó hazai meghonosítását, de mert időnkint föl-fölmerülnek kaszinóalapítási tervek és mert egész komoly formában tárgyalják azokat, foglalkozni kellett e kérdéssel s rá kell mutatni arra, hogy az a gondolat, amely kizárólag a balatoni kultúra szolgálatába akarja állítani a nemzetközi játékkaszinót, nem elégteli a magyar közgazdasági érdekeket. Elképzelhetetlen, hogy a nemzetközi idegenforgalom a balatoni balatoni fürdőhelyek akármelyikével megelégedjék. De még ha a nyári szezonban valamelyik balatoni fürdőhelyet némileg elfogadható nemzetközi nyíróra sikerülne is hozni, télen egyetlen balatoni fürdőhely sem lenne képes kielégíteni a felmerülő igényeket. Éppen ezért a nemesítő iparoknak, köztük a nőruhakészítő szakmának is, az a nagy érdeke, hogy ha már játékkaszinót engedélyez a kormány, úgy a fővárossal könnyű közlekedési viszonylatban levő helyre engedélyeztessék nyáron is, télen pedig csak Budapest vagy közvetlen környéke, a Margitsziget, Svábhegy stb. lehet kaszinószékhely. A NOSz igazgatósága ilyenfelváltó határozatot hozott és a kormányhoz azt felterjesztte.

Két nagyfűtőképességű, örökös kályha (1 drb 1000 □, 1 drb 700 □), nürnbergi Phönix gyártmányú, vadonutaj belsőrészekkel, eladó Club-kávéházban, Lipót-körút 16. Telefon: 135—28, 235—23.

A vigalmi adó ügye. Mint az előjárásági üléseiről szóló tudósításunkban közöltük, a székesfővárosi vigalmiadószabályrendelet átdolgozás alatt áll. Addig is, míg ez a szabályszerű retorikán keresztül megy, a vigalmi adó általánosítása iránti kérények a folyó év végéig a székesfőváros tanácsához (IX. ügyosztály) benyújthatók. Megjegyezzük, hogy általánny csak azok kaphatnak, akiknek hátraléka nincsen. Aki pedig az általánny leszállítását kéri, pontos adatokkal kell igazolnia a forgalomesőkkenés mértékét. Esetleges további felvilágosításokat az ipartestület irrodája ad.

A pontos adófizető havi részletekben is fizethet. A napokban életbeléptetett 1929. évi XXIII. t. c. lényegesen könnyítéseket nyújt, így pontos adófizetőnek előnyt biztosít. Ugyanis azok az adózók, akik adójukat pontosan fizetik és az első negyedről fennálló hátralékot az évnegyed első havának közepéig befizetik, a negyedévi adójukat három egyenlő havi részletben és pedig mindenkor a hó 15-ig kamatmentesen fizethetik. Ezt a kedvezményt külön kérni nem kell, ezt mindenki minden formáság nélkül igénybeveheti, aki mindenekelőtt hátralékos adótorozását kifizeti és ezután a folyó évnegyed adótorozásának egyharmadrészét az első hó közepéig, a második harmadrészét a harmadik hó közepéig befizeti. Ez a szabályozás tulajdonképpen megváltoztatását jelenti annak az eddigi terhes szabálynak, hogy minden évnegyed közepéig három hónap adóterhet egyszerre kellett megfizetni.

A Llyd utikönyvek kiadóhivatala, mely hivatalva van a Baedeker magyarnyelvű kiadását pótolni, kérte az ipartestület támogatását. Figyelembevéve azt, hogy ezek a kitézően megszerkesztett utikönyvek rövid időn belül sok ezer példányban kerülnek forgalomba, azokat igen értékes propagandaeszköznek tartjuk és azokra kartársaink figyelmét felhívjuk.

A zeneigalmi díjak ügye. A Magyar Zene-szerzők, Szövegírók és Zeneműkiadók Szövetségének közlése szerint az 1929. évben érvényes volt zeneeladási díjak az 1930. évre is változatlanul fenntartatnak.

A munkanélküli segélyek ügye. Sajnálattal tapasztaljuk, hogy amikor a kiírt segélypályázatra a munkanélküliek kérvényei eddig nem ismert számban érkeztek be, a kartársak és alkalmazottak hozzájárulása rendkívül csekély. Vanak üzletek, ahol a gyűjtés folyik ugyan, de a gyűjtött összeg mindeddig nem folyt be. Mint-hogy a szükség igen nagy és előreláthatólag még további igények fognak ipartestüleinkkel szemben támasztani, nyomtatékosan felkérjük összes kartársainkat, hogy a gyűjtést a legnagyobb energiával folytassák és a begyűjtött összegetek mihamarabb juttassák el az ipartestület irrodájába.

A „Hadikölesön” c. lap ajánlása. A háboru előtti államadósságok, a hadikölesönök, záloglevelek, stb. valorizációjának kérdésével foglalkozó lap első száma van előtűnk, amely mindezen jogos érdekek érvényesítését vette programjába. Tekintettel arra, hogy ezek a kérdések ugy kartársainkat, mint vendégeiket igen közelről érdeklik, a mozgalom támogatása érdekében figyelmükbe ajánljuk e lapot, melynek évi előfizetési ára 8 pengő. Előfizetni a kiadóhivatalban lehet. (V. Pannonia-ucca 4-a, fldsz. 1.)

A tanonciskola mulasztása. Sürgős munkák végzése — a 6000—1924. V. K. M. számú rendelet 27. §-ának d) pontja szerint — a mulasztott órák igazolásául szolgálhat, azonban e címen előzetes kérelemre egyes tanórák alól a tanító, három napra terjedő órák alól az igazgató, egy hétre eső órák alól az igazgató javaslatára a felügyelőbizottság elnöke adhat felmentést, de ez a felmentés egy-egy tanoncnál tanévenként kétféle tanítási óraszámot túl nem terjedhet. Mulasztás-számba megy a tanoncnak a tanórákon elkésvé megjelenése is. A munkaadót azonban mindjárt az első igazolatlan mulasztásnál, illetőleg az azai egy tekintet alá eső későnézővéssnél nem lehet büntetni, miután abban az esetben az idézett rendelet 28. §-ának a) pontja értelmében az igazgató figyelmezteti a munkaadót a tanonc mulasztására és felhívja a pontos iskolalátogatásra.

Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és likőröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

Kristály forrásvíz legyen mindennapi italod!

Budapesti Kávésok Áruforgalmi R.-T VIII., József körút 38. Telefon: J. 392-77

E helyen is felhívjuk vevőink figyelmét TEA ÜGYBEN szétküldött leveleinkre és azon feleinket, akik teaszukségletüket a múlt szezonban még nem általunk fedezték, kérjük, mielőtt az őszi szezon kapcsán teaszukségletük beszerzésével foglalkozna, adjanak nekünk módot arra, HOGY TEAKEVEREKEINKET KIPROBALJÁK. E speciális keverékeket a múlt év folyamán vezettük be és azok a legelőkelőbb üzletekben a legteljesebb megelégedésre vannak használatban. Tudvalevő, hogy a tea tekintetében az angolok a leghozzaértőbbek és ezen keverékeink — mint ahogy már annak idején ismertetésünkben említettük — angol rendszer szerint készülnek és eredeti 5 és 2.50 kg. ládában kerülnek forgalomba. Elmult szezonban nagyszerűen bevált csomagolási mód bevezetésére az indított bennünket, hogy a vevőnek ne kelljen egyszerre nagymennyiségű teát raktáron kibontva tartani.

*

JAMEKBEK ÉS IZEKBEK a piacot most, hogy az új áru piacra került, a legkülönféle áron, a legkülönfélebb minőségekkel árasztják el. Vevőinket nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy ezen olcsóbb fajta jamok nem tiszta gyümölcsből készülnek, hanem rendszerint almával vannak keverve. Vevőink figyelmébe ajánljuk az eddig is kizárólag vállalatunk részére és általunk forgalomba hozott KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ ALTALÁNOSAN ISMERT KOLÉNYI-FÉLE JAM-KÉSZÍTMÉNYEKET, amelyeket ma már minden üzlet, AMELY VENDEGEINEK ELSŐRENDŰT KIVÁN NYUJTANI, NÁLUNK SZERZ BE.

Gondnokság alá került egyén iparának gyakorlása ügyében a pécsi kereskedelmi és iparkamara elvi jelentőségű állásfoglalása szerint: Az iparúzó gondnokság alá helyezésével ugyan az a helyzet áll elő a családra, mint özvegyiség esetén, azzal a különbséggel, hogy az özvegy és az árvák hátramaradtak, a gondnokság esetén pedig a családtagok magukramaradtak, e két pozíció között azonban ipar közgazdaságilag semmi különbség sincs, mert mindkét esetben szükség van arra, hogy az iparúzóból folyó családfenntartás továbbra is biztosítva legyen, tehát a törvényi intencióinak megfelelően a gondnokság alá helyezett iparos után, a feleségének vagy örökösének meg kell engedni, hogy a gondnokság alá helyezett iparát újabb iparigazolvány nélkül folytathassa.

Az elboesítás oka az alkalmazottal közlendő. A felmondás nélküli elboesításnál a munkaadónak feltétlenül meg kell jelölni világosan azt az okot, amely miatt az alkalmazottat azonnal elboesítja, mert per esetén a munkaadó igazolni tartozik nemcsak a felmondás nélküli elboesítás törvényes okát, de azt is, hogy az azonnali felmondásra jogosított okot az alkalmazottal az elboesítás alkalmával közölte. Amennyiben a munkaadó ezt nem tudja beigazolni, úgy még törvényes felmondási ok esetén sem érvényes a felmondás. (C. 115—1890. és C. 1139—1898.)

Az üzemutódlás kérdéséről. Az Ipartestületek Országos Szövetsége feliratot intézett a népjóléti miniszterhez, melyben az üzemutódlás kérdését kívánja intézményesen rendeztetni. Szinte kuriózszerű az az anomália, amely e téren a Társadalombiztosító Intézetnél fennáll, mert igen gyakran történik, hogy egy helyiséget az iparos a háztulajdonostól veszi bérebe s az üzemelőddel semmiféle összeköttetésben nem állott és attól semmiféle berendezési tárgyat nem vett át és a Társadalombiztosító Intézet mégis az üzemutódlón akarja megvenni az üzemelőt tartozásait a Társadalombiztosító Intézetrel szemben.

Az osztrák ipartörvény módosítása. A bécsi kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére, amelyhez a társamara is csatlakoztak, javaslatot tettek a kormánynak, hogy az ipartörvényt mielőbb törvényhozási úton módosítsa. A javaslatban két követelés áll, ami bennünket is érdekel és pedig az egyik pontban azt kívánják, hogy azoktól az egyénektől, akik az ipart nem gyakorolják, továbbá azoktól, akik két naptári évre eső ipartestületi tagsági díjjal hátralekban vannak, az iparengedély vonassék el. A kontárkodás megakadályozását pedig olyképen kívánják hatékonyabban elősegíteni, hogy a kontárt 1000 schilling pénzbírság megfizetésére kötelezzék, behajthatatlanság esetén elzárásra legyen az átváltoztatható, továbbá a kész vagy nyers árukészlet és munkaszerszám elkobozandó.

A sütő és cukrárszipar munkakörének elhatárolása ügyében a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara mindkét szakmai érdekeltség bevonásával tanácskozmányt tartott. Az anketén Bittner János elnöklésével hosszas vita és esatározások után az a vélemény alakult ki, hogy: 1. stersütőt cukrársziparos is vállalhat a kenyérsütés kivételével; 2. élesztős tészták készítését sütő- és cukrársziparos is végezheti; 3. fehérsütemények u. m. g. zsemlye, esaszárszsemlye, kalács, stb. készítése kizárólag sütőipari tevékenység. Dióval, mákkal töltött sütemények, az u. n. pozsonyi kifli készítésével cukrász és pékiparosok egyaránt jogosultak foglalkozni, mazsolás, tőrös sütemények, áthuzott sütemények, eseresznye, mogyorós, gyümölcseselt töltött lepények, a sajtos és sóslépényekből vagdalt u. n. sörstangli kivételével, továbbá a sós teasütemények és a briós cukrárszipari termékek. Kizárólag cukorral, vajjal készült pogácsa közösen állítható elő. A cukrászok a fennmaradó termékeket feldolgozhatják kétszersültté, másféle kétszersült általában sütőipari eikk.

Családtagok foglalkoztatása az iparban. A pécsi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy aimesen tételes jogszabály, amely megtiltana azt, hogy az iparosokkal tagjai minden szerződési viszony nélkül, ne működhetnének közre az iparos műhelyében. Az ipartörvény ugyanis csak az önálló iparúzó feltételeit szabja meg, ellenben az alkalmazás feltételeit nem köti szakképzettség igazolásához, azért családtagjait munkakönyv váltása, illetve bejelentése nélkül alkalmazhatja, illetőleg foglalkoztathatja.

Cukrászok nyílt árusító üzleteinek esti zárórája. A cukrászüzletek (cukrászdzák) záróráját a n. kir. belügyminiszter 156.045—1926. VIII. számú körrendeletével az ország egész területére május, június, július és augusztus hónapokban éjjeli tizenkét órában, az évnek szeptember—április szakában éjjeli tizenegy órában állapította meg.

Figyeljünk! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. — Övakodjunk az utánszóktól.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller uca 17.

Telefon: J. 310—63, J. 453—71.

Alapítva 1824.

MALÁTA-PEZSGŐ-SÖR
A HOGYHA MINDIG ISSZA, EGÉSZSÉGÉT S PÉNZE
EGYRÉSZÉT JUTALOMKÉNT KARJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBÁNYÁN.

Ifj. Grünwald Mór

Budapest, IV. Ferenc József rakpart 6. Tel: J 361-49
Szállodai, vendéglői és kávéházi üveg és porcellán.

Fried Zsigmond és Fia

kávéházi és vendéglői berendezések
Budapest, VI., Király u. 39.
Telefon: József 428—14.

Billiárdasztalok,

éttermi és kávéházi márványasztalok,
székek, alpakka- és ezüstözött árúk,
hitelesített üveg- és porcellánárúk,
billiárdgolyó, billiárdposztó, dominó,
sakk, dákok stb. (új és használt).

**Evőeszköz, üveg- és porcellán-
áru és bútorok kölcsönzése.**

Költségmentes, árjegyzék díjtalan!
Alapítva 1888.

Az eredeti

SIDOL

fém-, ablak- és márványtisztításra
a legalkalmasabb!

Götsz Lipót Vegytermékek Gyára. Tel.: J. 316-19

JÉG szállítást vállalja
és kifogástalanul teljesíti

**ERZSÉBET JÉGGYÁR
RECHNITZER ÉS BRUCKNER cég**

Budapest, VII., Hajtsár út 153.
Telefon: József 396—32.

Garantált teljes zsírtartalma

sajtjaink

mindenütt
beszerzhetők:
Palpusztai-sajt,
Derby-sajt,
Romadour,
Imperiál.

Óvári, Trappista, Casino, Roquefort,
Roquefort dobozos.

Derby Sajt és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi árusító-telep: Budapest, VIII.,
Tömö uca 33 a. sz. Telefon: József 361-10

A legkiválóbb Szent István
sörkülönlegesség

Porter sör

a Polgári Serfözde gyártmánya